

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**

DIREKTORAT ZA DELOVNA RAZMERJA IN PRAVICE IZ DELA

Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 08

F: 01 369 78 30

E: gp.mddsz@gov.si

www.mddsz.gov.si

PREDLAGAM VLADI

Urad Vlade RS za komuniciranje

gp.ukom@gov.si

Številka: 1031-36/2015-2

Datum: 3. 3. 2015

Zadeva: Predlagam.vladi.si – Predlog 6456-42: Penzija

Zveza: Vaš dopis št. 092-42/2015/1 z dne 16. 2. 2015

Na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti smo prejeli dopis, posredovan preko spletnega orodja predlagam.vladi.si, v katerem avtor predlaga, da se višina najnižje pokojnine zniža na minimalno 500 eurov ter višina najvišje pokojnine zniža na 2000 eurov. Primeroma so navedene različne višine pokojnine posameznikov, ki so se upokojili v različnem obdobju ter višina izjemne pokojnine 2.500 eurov.

Zahvaljujemo se vam za izraženo mnenje in hkrati tudi za predlagane načine ureditve pokojninskega sistema. Hkrati pojasnjujemo, da je že uveljavljena ureditev, po kateri so pokojnine omejene, tako navzdol, kot tudi navzgor. Pokojnine tako niso odvisne zgolj od plačila prispevkov in pokojninske osnove, saj 36. člen veljavnega Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, v nadaljnjem besedilu: **ZPIZ-2**) določa, da je najvišja pokojninska osnova določena v višini štirikratnika najnižje pokojninske osnove, najnižja pokojninska osnova pa je določena v višini 76,5% povprečne mesečne plače izplačane v Republiki Sloveniji v preteklem koledarskem letu, z manjšane za davke in prispevke po povprečni stopnji v Republiki Slovenije. **Zavarovancu se odmeri starostne pokojnina od najnižje pokojninske osnove, če starostna pokojnina s pripadajočimi uskladitvami v letu uveljavitve pravice, odmerjene glede na dopolnjeno pokojninsko dobo od zavarovančeve pokojninske osnove, ne dosega zneska za enako pokojninsko dobo, odmerjenega od najnižje pokojninske osnove oziroma se odmeri od najvišje pokojninske osnove, če starostna pokojnina glede na dopolnjeno pokojninsko dobo od zavarovančeve pokojninske osnove, skupaj s pripadajočimi uskladitvami, presega znesek starostne pokojnine za enako pokojninsko dobo, odmerjeno od najvišje pokojninske osnove.** ZPIZ-2 tako določa najnižji in najvišji znesek, od katerega se lahko zavarovancu odmeri pokojnina, ne glede na višino plač in zavarovalnih osnov, od katerih je posameznik v pokojninski in invalidski sistem prispeval.

Pri odmeri pokojnine se tako upošteva načelo solidarnosti, ki je zakoreninjeno v našem pokojninskem in invalidskem zavarovanju, saj je omejena pokojninska osnova za odmero pokojnine, kar pomeni, da so posamezniki z višjimi dohodki v aktivni dobi lahko prispevali od višjih osnov, kot pa jim je to priznано pri upokojevanju, obratno pa velja za posameznike z nižjimi dohodki. Ravno tako je to načelo solidarnosti upoštevano pri najnižji pokojninski osnovi, saj ZPIZ-1 določa tudi najnižjo pokojninsko osnovo, od katere se odmeri pokojnina v primeru, ko zavarovančeva dejanska osnova ne doseže tega zneska določenega kot najnižja pokojninska

osnova, kar pomeni, da se zavarovancu, ki je tekom aktivne dobe sicer plačeval prispevke od nižje osnove, kot pa je najnižja določena, pokojnina odmeri od najnižje pokojninske osnove.

Menimo, da je ureditev z najnižjo in najvišjo pokojninsko osnovo bolj primerna in tudi pravičnejša, kot pa bi bila ureditev, pri kateri bi bil določen najnižji in najvišji znesek pokojnine, saj se pri tej ureditvi ohranja stimulacija oziroma vzpodbuda za podaljševanje delovne oziroma aktivne dobe, ravno tako je spoštovano načelo solidarnosti, po katerem zavarovanci z višjim dohodkom prispevajo več, saj je prispevek določen v odstotku od bruto plače posameznika. **Višina pokojnine namreč ni odvisna zgolj od pokojninske osnove in višine prispevkov**, ki jih je posameznik vplačeval v sistem obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, temveč tudi od drugih okoliščin, med katere spada med drugim **tudi dolžina dopolnjene pokojninske dobe**, saj le-ta vpliva na odmerni odstotek, od katerega je odvisna višina pokojnine. Prav namreč je, da so osebe, ki so v pokojninski in invalidski sistem zavarovanja vplačevale daljši čas, deležne tudi višje pokojnine, kar se doseže prav z odmernim odstotkom, saj le-ta omogoča, da ima v primerjavi dveh oseb z isto višino pokojninske osnove, višjo pokojnino tista oseba, ki je dalj časa plačevala prispevke in na ta način v sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja vplačala višji znesek. Ne nazadnje bo taka oseba ob predpostavki enake življenjske dobe, pokojnino prejela krajši čas. **Nepravično** bi namreč bilo, da bi oseba, ki je delala zgolj 15 let, prejela enako višino pokojnine, kot oseba, ki je delala 40 let ali celo več. Ravno tako ni mogoče dodeliti pokojnine ne glede na višino vplačanih prispevkov, saj je že iz termina obvezno pokojninsko zavarovanje razbrati, da **gre za obvezno zavarovanje in ne prostovoljno zavarovanje, kjer osebi ni dana možnost, da bi plačevala prispevke samo v določeni višini, temveč je višina prispevkov odvisna od višine osnove, kar pomeni, da mora oseba z višjo osnovo plačati tudi višje prispevke**. Sistem obveznega pokojninskega zavarovanja je tako tudi solidarno naravnano, vendar pa ne gre spregledati, da gre za sistem na podlagi zavarovanja, v katerem mora biti do določene mere spoštovana tudi višina prispevka posameznika med aktivno dobo. Gre tako za zavarovalni sistem, katerega element je med drugim tudi sorazmernost med plačanimi prispevki in izplačanim zneskom v primeru nastopa zavarovalnega primera.

V nadaljevanju dopisa pojasnujemo, kolikšna sta najnižja in najvišja pokojnina za 40 let pokojninske dobe za leto 2014, glede na dejstvo, da za leto 2015 še nista sprejeti in objavljeni najnižja in najvišja pokojninska osnova.

V letu 2014 je na podlagi sklepa o najnižji in najvišji pokojninski osnovi, najnižji pokojnini, najnižji osnovi za odmero nadomestil iz invalidskega zavarovanja in najvišjem znesku nadomestila za poklicno rehabilitacijo, ki ga je sprejel svet Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije dne 9. 4. 2014 najnižja pokojninska osnova znašala 762,76 eurov v primeru, ko se je pokojnina odmeri v skladu z ZPIZ-2 oziroma v višini 558,34 eurov, v kolikor se je pokojnina dodeljevala v skladu z zakonodajo, ki je veljala do uveljavitve ZPIZ-2. Najvišja pokojninska osnova v skladu z 36. členom ZPIZ-2, znaša štirikratnik najnižje pokojninske osnove, kar v letu 2014 znaša 3051,04 eurov v primeru odločanja po ZPIZ-2 ter 2233,36 eurov v primeru, ko se pokojnina priznava po zakonodaji veljavni do uveljavitve ZPIZ-2. Odmerni odstotek za 40 let pokojninske dobe po ZPIZ-2 znaša za moške 57,25%, za ženske pa 60,25%, kar pomeni, da je znašala najnižja pokojnina za 40 let pokojninske dobe v letu 2014 436,68 eurov za moške ter 459,56 eurov za ženske. V kolikor se je oseba v skladu z prehodnimi določbami upokojila po predhodno veljavni zakonodaji, pa je višina pokojnine v letu 2014 za 40 let pokojninske dobe znašala, ob upoštevanju odmernega odstotka za 40 let pokojninske dobe v višini 72,5% za moške ter 75,5% za ženske, 404,98 eurov za moške ter 421,55 eurov za ženske. Najvišje pokojnine so štirikratnik zapisanih in tako znašajo 1746,72 eurov za moške ter 1838,24 eurov za ženske, v kolikor se upokojijo v skladu z ZPIZ-2 ter 1619,92 eurov za moške in 1686,20 eurov za ženske v kolikor se upokojijo v skladu s zakonodajo, ki je veljala do uveljavitve ZPIZ-2.

Glede na zapisano pojasnujemo, da že v trenutno veljavni zakonodaji obstaja najnižja in tudi najvišja pokojninska osnova, ki tako vpliva tudi na višino pokojnine, vendar pa je pokojnina vezana tudi na odmerni odstotek, ki pa je odvisen od pokojninske dobe, ki jo je zavarovanec dosegel tekom aktivne dobe. Kot že zapisano, je potrebno pri ugotavljanju primernosti višine pokojnin, upoštevati ter primerjati pokojnine za polno pokojninsko dobo, kar znese 40 let. Glede na zgoraj zapisano, najnižja pokojnina za predmetno v letu 2014 ni dosegala zneska 500,00 eurov, ki ga izpostavlja predlagatelj, vendar pa se nam, ob primerjavi z minimalnimi plačami na eni strani ter socialnimi transferji na drugi strani, višina najnižje pokojnine zdi primerna, v trenutnih razmerah ter ob predpostavki staranja prebivalstva ter nižanja razmerja med zavarovanci in upokojnenci pa ugotavljamo, da višjega zneska tudi iz ekonomskih razlogov ter razlogov vzdržnosti pokojninske blagajne ni mogoče določiti. V zvezi z omejitvijo najvišje pokojninske pojasnujemo, da gre za štirikratnih najnižje pokojninske osnove, ki je nižja od zneska, ki ga predlaga predlagatelj.

V zvezi z navedbami o izjemnih pokojninah v višini 2500 eurov pa pojasnujemo, da pokojnine v taki višini ni mogoče dodeliti, saj Zakon o izjemnem priznanju in odmeri starostne pokojnine osebam, ki imajo posebne zasluge določa, da izjemno priznana in odmerjena pokojnina ne more biti višja od zneska najvišje pokojnine za polno pokojninsko dobo.

S spoštovanjem,

Pripravila:
Katja Kobal

analitik VI/2-H

Katja Kobal

dr. Andraž Rangus
v.d. generalnega direktorja

